

Пролетарі всіх країн, єдніться!
Центральна наукова бібліотека при ХДУ
Інв. №

Рік видання XXI

Перший
екзамен

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 4 (878)

Субота, 2 лютого 1957 р.

Ціна 20 коп.

Студенти 3-го курсу українського відділення філологічного факультету здавали недавно екзамен з синтаксису сучасної російської мови. Це був у них перший екзамен зимової сесії. Складним курсом студенти оволоділи добре. 17 з них одержали відмінні оцінки. Відповіді інших оцінені на «добре».

Викладач тов. Ф. О. Коноваленко залишився задоволеним відповідями третьокурсників.

СТУДЕНТКИ 2-го курсу фізико-математичного факультету З. Карпова і Г. Сергеева складають залік з фізики асистенту кафедри експериментальної фізики Ю. А. Барташевському.

Фото О. КУЗІНА.

Комсомольські активісти попереду

На другому курсі фізичного відділення фізико-математичного факультету закінчилися заліки з курсу історії КПРС. З 115 студентів тільки три (т.т. Савкін, Єрьомін, Марусенко) не здали заліку. Вони дуже часто пропускали лекції і практичні заняття, майже ніколи не готувалися до них.

Переважає ж більшість студентів-фізиків виявляла великий інтерес до питань марксистсько-ленінської теорії та історії КПРС, акуратно відвідувала лекції та семінарські заняття. Найбільшу цікавість викликало у них питання про різні форми переходу до соціалізму. Ось чому студенти особливо ретельно готувалися до семінару, на якому розбиралася ця тема.

Деякі з другокурсників фізмату виступали з реферативними доповідями, як, наприклад, «Про все-світньо-історичне значення книги І. В. Леніна «Дитяча хвороба «лівизни» в комунізмі», «В. І. Ленін про суть НЕПу» та ін.

Краще від інших готувалися до занять та виступали на семінарах студенти Смердов, Овчаренко, Заславська, Ігнатова, Рекало, Ізмайлова, Толкачов, Сергеева, Божко, Жирновников та інші.

Значну допомогу в організації успішного навчання подали комсомол цього курсу Смердов, Овчаренко та Заславська. Вони не тільки самі добре готувалися до занять, подаючи приклад товаришам, але й проводили бесіди з відстаючими студентами, з тими, хто пропускав лекції чи виявляв погані знання на семінарських заняттях.

Ю. БАДІЯН, доцент,
кандидат історичних наук.

Перед екзаменом з органічної хімії

Закінчився перший семестр цього навчального року. Студенти II курсу біологічного факультету відробляли практикум з органічної хімії. Які ж результати виявилися в кінці семестру?

Хороше попрацювали другокурсники Галавіна, Гнедая, Камишан, Лосева, Мухіна, Орлова. Однак частина студентів навчалася не зовсім добросовісно. Погано готувалися до колоквиумів (в результаті чого з трудом справилися на заліку з відповідним матеріалом) студенти Буркун, Крамар, Миргород, Неопіла, Федірко, Темний та Червона.

Другокурсникам біофаку ще треба скласти екзамен з органічної хімії. А щоб успішно справитися з цим завданням, необхідно дуже багато й серйозно попрацювати перед ним.

М. ВЕРХОВОД,
асистент кафедри
технічної хімії.

Студенти звітують

Напружені дні особливого в цьому році першого семестру залишилися позаду. Багато довелось попрацювати на його протязі і студентам біологічного факультету. А тепер треба скласти звіт: що встиг зробити, як засвоїв учбовий матеріал.

Перший екзамен зимової сесії відбувся у другокурсників-ботаніків. Вони звітували про свої знання з рослинництва. Професор Г. К. Самохвалов залишився задоволеним їх відповідями. На «відмінно» екзамен склали студенти Саренко, Дороган, Воїнова, Гордієнко, Довгополова та інші. Успішно склали перший екзамен також всі студенти кафедр вищих рослин та фізіології рослин.

Свою останню сесію в університеті вже закінчили студенти V курсу біофаку. Тільки на «відмінно» склали екзамен п'ятикурсники Ломтева, Господ, Таранець, Баранник, Живило, Чеховська, Черединов, Дементій та інші.

Л. ГОРБАТКО,
студентка IV курсу
біологічного факультету.

Вивчають іноземну мову

Учбова програма з іноземних мов, а також умови навчання в цьому семестрі значно відрізнялися від торішніх. Умови характеризувалися стислістю строків, а учбовий процес тим, що змінені були вимоги до старшокурсників, а студенти перших курсів продовжували вивчати ту мову, над оволодінням якою вони працювали в середній школі.

Треба сказати, що першокурсники справили хороше враження своїми знаннями з іноземних мов. Вони непогано вміють читати, володіють вимовою, навичками перекладу. Але з самого початку семестру виявились їх гірші знання в галузі граматики і зовсім погані — з орфографії. Тут довелось попрацювати.

В результаті — до сесії студенти перших курсів підійшли добре підготовленими. Хороше оволоділи іноземною мовою студенти географічного факультету Голіков, Чорная, філологічного — Гуторов, Василенко, геоло-

гічного — Печеньов. Добре працювали на протязі семестру і другокурсники філологічного факультету, особливо Кравчук, Орлова, Соляник, Писаренко. Старанно навчалися також студенти Мамчур, Опришко, Ткаченко.

А ось їх співкурсники Грицай і Мірер легковажно ставилися до занять, вели себе на них недисципліновано.

В цьому семестрі студенти старших курсів здавали менше знаків, зате у них була проведена контрольна робота з перекладу. Це була серйозна перевірка. Уміло перекладали досить складний текст студенти Трегуб, Попова, Фоменко, Труш (історичний факультет), Каган, Власенко та інші (філологічний факультет).

В цілому результати залікової сесії по іноземній мові хороші. Приємно відчувати, що студенти набули знань, а праця викладача не пропала марно.

О. ВОДОП'ЯНОВА,

викладач французької мови.

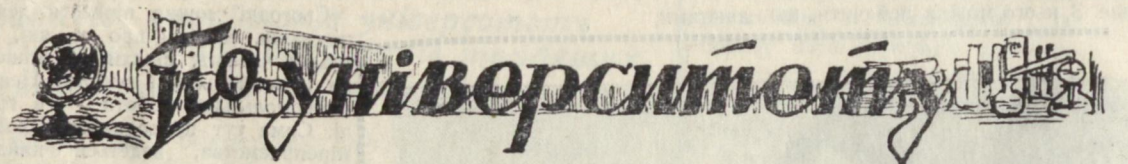
Теоретичний курс засвоєно

Педагогіка — перший екзамен зимової сесії у студентів-четвертокурсників хімічного факультету.

І як завжди, перед першим екзаменом хвилювалися особливо. Курс читався на протязі семестру, матеріал треба було підготувати немалий, та й вимоги викладача були високими — адже школи чекають висококваліфікованих педагогів.

Екзамен показав цілком достатню теоретичну підготовку студентів до педагогічної практики в школі. Знання майже половини тих, хто здавав цей екзамен, були оцінені на «відмінно». Особливо добре відповідали студенти Іванченко, Литвиненко, Антипова. Значно нижче своїх можливостей відповідала на екзамені студентка Сахно.

І. ВОЗНЕСЕНСЬКА, студентка IV курсу хімічного факультету.

Семінар методистів і практикантів

21-го СІЧНЯ в університетському Актовому залі відбувся семінар для методистів-керівників педагогічної практики і студентів-практикантів, організований учбовою частиною. На ньому було зроблено 4 доповіді. Директор обласного Інституту вдосконалення вчителів тов. Т. М. Ніколов розповів присутнім про шляхи поліпшення роботи та підвищення кваліфікації вчителів.

Директор середньої школи № 24 тов. І. Т. Федоренко поділився досвідом організації політехнічного навчання.

Потім на семінарі виступила вчителька російської мови і літератури середньої школи № 105 нашого міста тов. З. Г. Борисова. Вона дала ґрунтовний аналіз недоліків в організації педагогічної

практики студентів-філологів, а також визначила основні пробіли у навиках та знаннях практикантів.

Доповідь вчительки української мови й літератури 17-ої середньої школи В. О. Лоевської була присвячена роботі класного керівника.

На засіданні Вченої ради

Днями відбулось засідання Вченої ради університету. Рада обговорила і затвердила розгорнутий план ідейно-політичної та виховної роботи на 1957—1958 учбовий рік.

Подарунок Державному Ермітажу

Кілька днів тому археологічний музей історичного факультету відправив у Ленінград на прохання дирекції Державного Ермітажу — одного із найбільших музеїв нашої країни — колекцію матеріалів з розкопок на горішній Караваєв.

Відправлена колекція містить знахідки предметів, збраряд місцевих землеробських племен скіфського часу. Вона буде експонована в розділі первісного суспільства серед кращих матеріалів, здобутих вітчизняними археологами.

У березні цього року будуть проходити вибори до місцевих Рад депутатів трудящих. Повсюди розгортається підготовка до виборів, посилюється агітаційно-пропагандистська робота. Вибори в СРСР проводяться на основі найдемократичнішої в світі Конституції, яка відображає і закріплює основні принципи соціалізму.

Комуністична партія повсякденно приділяла і приділяє велику увагу розвитку соціалістичної демократії, зміцненню радянського державного і суспільного ладу, який виражає волю і корінні інтереси широких мас трудящих. Радянський лад, який забезпечує нашому народові широку участь в управлінні країною, створив всі умови для виявлення творчої активності мас в комуністичному будівництві.

У зв'язку з заходами, яких вживає Комуністична партія для подолання культу особи і його наслідків, для дальшої демократизації життя народів СРСР, ідеологи імперіалістичної буржуазії, особливо реакційні кола США, розгорнули наклепницьку кампанію, намагаючись кинути тінь на великі ідеї марксизму-ленінізму, «довести», що таке явище як культ особи властиве радянському суспільству через нібито недемократичність радянського державного і суспільного ладу. Старанно замовчуючи той факт, що критика культу особи виходить не від кого іншого, як від самої нашої партії, вони з серйозним виглядом стверджують, що культ особи Сталіна був породжений не певними історичними умовами, а радянським ладом.

В постанові Центрального Комітету КПРС «Про подолання культу особи і його наслідків» дано ясну і чітку марксистську відповідь на всі і всякі видумки такого роду. В цьому важливому політичному і теоретичному документі говориться, що «не зважаючи на все зло, якого завдав культ особи Сталіна партії і народowi, він не міг змінити і не змінив природи нашого суспільного ладу. Ніякий культ особи не міг змінити природу соціалістичної держави, що має в своїй основі суспільну власність на засоби виробництва, союз робітничого класу з селянством і дружбу народів».

Як би не старалися ідеологи буржуазії прикрасити капіталізм і звести наклепи на соціалізм, до яких би вивертів вони не вдавалися, щоб перекутити справжній зміст і велике історичне значення розгорнутої партією боротьби проти культу особи і його наслідків, їх зусилля були й залишаються марними. Як не можна не бачити різниці між світлом і темрявою, так не можна не бачити корінної, принципової різниці між демократією буржуазною і демократією радянською, соціалістичною.

Про яку демократію може йти мова, наприклад, у Сполучених Штатах Америки, де засоби виробництва і лівова частина багатства, створених і створюваних трудящими, належать міліардерам і міліонерам, де існує жорстока експлуатація трудящих? У цій країні при владі стоять монополісти. Займаючи керівні пости в уряді, вони здійснюють свою диктатуру, проводять свою внутрішню і зовнішню політику, тримають у своїх руках і примушують служити своїм класовим інтересам армію, поліцію, суд, пресу та інші органи й засоби політичного, економічного і духовного тиску на маси. Демократія в таких умовах, як би не розписували її прислужники буржуазії, не може не бути, як писав В. І. Ленін, «всузькою, урізаною, фальшивою, лицемірною, раєм для багатих, пасткою і обманом для експлуатованих, для бідних».

В капіталістичних країнах формально проголошене загальне виборче право зводиться на ніщо при допомозі цілого ряду цензів (обмежень). Ці обмеження носять яскраво виражений класовий характер і мають за мету усунути від виборів значні кола трудящих. Так, американські расисти, не ризикуючи позбавляти негрів виборчих прав прямо по конституції, усувають їх від виборів при допомозі різного роду умов, які передбачені у виборчих

законах Штатів. Велика кількість обмежень веде до того, що в списки виборців вноситься лише близько 10% дорослих негрів, а безпосередньо в голосуванні через терор, що панує в країні, приймає участь не більше 1%.

Негритянські погроми і расова сегрегація, переслідування страйкарів, контроль над думками і перевірка «лояльності», інсценізовані судові процеси над комуністами та прогресивними профспілковими діячами — такий вигляд сучасної буржуазної демократії у головній країні капіталу — США.

Велике поширення в капіталістичних країнах, зокрема в США, має ценз осідлості, тобто вимога більш чи менш тривалого мешкання громадянина на одному місці. Цей ценз спрямований проти трудящих класів, особливо проти сезонних робітників та безробітних, які примушені часто змінювати своє місце проживання, шукаючи заробітку. Проти трудящих мас в капіталістичних країнах використовується майновий, екологічний ценз та інші обмеження демократії.

Щодо соціалістичної демократії, яка є одним з головних завоювань Комуністичної партії, робітничого класу, всіх трудящих нашої країни, то вона була й залишається найширшою, справді народною демократією, демократією нового, вищого типу. Її корінна відмінність від демократії буржуазної полягає в тому, що ґрунтується і розвивається вона на базі радянського державного ладу, економічної основою якого є суспільна власність на знаряддя і засоби виробництва, а політичною основою — влада Рад, влада робітників і селян.

Радянський суспільний і державний лад є справді народним демократичним ладом, бо він створений самим народом у процесі революційної боротьби. Він вільний від експлуатації людини людиною, від паразитичних експлуаторських класів і груп, вільний від тих величезних суперечностей, бід і зла, які несе трудящій людині шодня і щогодини капіталізм у вигляді злиднів, безробіття, соціального, національного і духовного гніту, загрози нових імперіалістичних воєн.

На відміну від буржуазної демократії радянська демократія не тільки проголошує, а й матеріально забезпечує всім без виключення членам суспільства право на працю, освіту і відпочинок, на участь в державних справах, свободу слова, друку, свободу совісті, а також реальну можливість вільного розвитку особистих здібностей та всі інші демократичні права і свободи. Марксистсько-ленінці завжди вважали і вважають, що суть демократії не в формальних ознаках, а в тому, чи слугить, чи відображає на ділі політична влада волю і корінні інтереси більшості народу, інтереси

Б. РЕШЕТНЯК,
викладач кафедри історії КПРС.

трудящих. Радянська соціалістична демократія тому і є вищою, найбільш повною і розгорнутою формою демократії, що вона слугить мільйонним масам робітників, селян, інтелігенції — всіх трудящих.

Виходячи з марксистсько-ленінського положення про вирішальну роль народних мас в історії, Комуністична партія беззастановно дбає про те, щоб якнайширше залучати рядових радянських людей до справи управління державою, розвивати творчу ініціативу і активність трудящих на всіх ділянках комуністичного будівництва. Тільки в умовах соціалістичного ладу могли виникнути і широко поширитися такі, наприклад, чудові форми участі народу в розв'язанні важливих державних питань, як всенародне обговорення проєктів законів, що їх приймає верховний орган Радянської держави, як наради представників робітничого класу, колгоспного селянства та інтелігенції, які скликаються Центральним Комітетом партії і Радянським Урядом в центрі і на місцях, широка участь колективів фабрик і заводів у розробці і обговоренні проєктів шостого п'ятирічного плану своїх підприємств.

Одним з найяскравіших свідчень великої життєвої сили соціалістичної демократії є діяльність Рад депутатів трудящих. Ради, вказував В. І. Ленін, це «влада, відкрита для всіх, що робить все на очах у маси, доступна масі, що виходить безпосередньо від маси, прямий і безпосередній орган народної маси і її волі». За час свого існування Ради депутатів трудящих виростили, загартували і зміцнили як органи справжнього народовладдя, які становлять непорушну політичну основу радянського державного ладу.

Радянський лад приєднав до політичного життя, до участі в управлінні державою мільйони тих, хто в буржуазних країнах фактично усувається від політики. Достатньо, наприклад, сказати, що у нас громадяни всіх національностей приймають повсякденну участь у роботі Рад, працюють в численних комісіях при них. Інтереси нашого героїчного робітничого класу, колгоспного селянства, трудової інтелігенції представляють 1 536 310 депутатів місцевих Рад, 7215 депутатів Верховних Рад союзних і автономних республік, 1347 депутатів Верховної Ради СРСР.

Про те, наскільки широко залучаються трудящі до управління нашою країною, говорить і той факт, що при місцевих Радах депутатів трудящих працює двісті сорок п'ять тисяч постійних комісій — бюджетних, житлово-комунальних, комісій охорони здоров'я, сільськогосподарських і ін. В ці

комісії обрано більше мільйона депутатів. В діяльності їх, крім того, приймають участь більше 1300 тисяч чоловік активу з числа трудящих міст і сіл.

Справжній демократизм радянського суспільного і державного ладу виражається і в тому, що органи державної влади і державного управління СРСР складаються з робітників, селян, представників трудової інтелігенції. Так, якщо серед 531 члена Конгресу США 83-го скликання було 138 капіталістів-підприємців, 279 адвокатів — ставників монополії і 18 землевласників, то в складі депутатів Верховної Ради СРСР теперішнього скликання — 318 робітників, 220 селян, а також представників радянської трудової інтелігенції.

Свідченням дальшого розвитку радянської демократії на сучасному етапі є запроваджені партією і урядом заходи по поширенню прав і компетенцій союзних республік, по суворому додержанню законності, перебудові системи планування з метою розв'язування місцевих ініціатив, активізації діяльності місцевих Рад, розвитку більшовицької критики і самокритики, які сприяють успішному просуванню радянського суспільства до комунізму.

Вся внутрішня і зовнішня політика Радянської держави говорить про те, що наш лад є справді демократичним, справді народним ладом, бо вищою метою і повсякденним піклуванням Комуністичної партії і Радянського уряду є всемірне підвищення життєвого рівня населення, забезпечення мирного існування нашому народові.

Радянські люди добре знають: все, що робиться в нашій країні, — для народу, бо у Комуністичної партії і Радянської держави не було і немає іншої мети, інших інтересів, крім мети будівництва комунізму, крім інтересів задоволення все зростаючих матеріальних і духовних потреб трудящих. Саме на розв'язання цих завдань спрямована політика нашої партії, саме з цього виходив ХХ з'їзд КПРС, приймаючи величну програму дальшого розквіту нашої країни.

Могутній всенародний рух за успішне виконання завдань шостої п'ятирічки приніс уже в минулому році прекрасні результати. Соціалістична промисловість перевиконала план першого року п'ятирічки і дала на 11% більше продукції, ніж в попередньому 1955 році. На крутому піднесенні знаходиться соціалістичне сільське господарство, що в минулому році досягло значних успіхів.

Наша країна збрала у минулому році небувалий за розмірами валовий урожай зерна. В державні сховища було засипано більше 3 мільярдів 300 мільйонів пудів хліба. Поряд з зменшенням зернового господарства у минулому ро-

ці значно виросло виробництво м'яса, бавовни, цукрових буряків, картоплі, овочів. Ці успіхи стали можливими завдяки допомозі колгоспам і радгоспам технікою і кадрами спеціалістів, завдяки підвищенню матеріальної зацікавленості колгоспників в результатах свого труда та зміненої системи планування, що розв'язало творчу ініціативу трудящих сільського господарства, дякуючи всенародній підтримці політики нашої партії, спрямованої на освоєння цілинних і перелогів земель. Ці успіхи явилися результатом героїчної праці всього радянського народу, очолюваного ленінською Комуністичною партією.

З особливою силою справді народний соціалістичний характер радянського суспільства розкривається в безупинному піклуванні Комуністичної партії і Радянського уряду про зростання добробуту трудящих. За невеликий відрок часу, що минув після ХХ-го з'їзду, Центральний Комітет партії і Рада Міністрів СРСР здійснили ряд важливих заходів, спрямованих на поліпшення умов праці і побуту нашого народу. На дві години скорочена тривалість робочого дня в суботні і передсвяткові дні, здійснений перехід на скорочений робочий день у вугледобувній промисловості, значно поліпшені умови праці жінок. Прийнято також новий закон про пенсії, що передбачає значне збільшення розмірів пенсії нижчих розрядів. Скасована плата за навчання в старших класах середніх шкіл та у вищих учбових закладах. З 1-го січня 1957 р. підвищена заробітна плата низькооплачуваним робітникам і службовцям. Лише мікроприємства дадуть нашому народу прибутки, що обчислюються сумою в 35,5 мільярдів крб. на рік.

Пленум ЦК КПРС в грудні 1956 року прийняв рішення знайти можливості для виділення додаткових коштів на житлове будівництво; визнав необхідним рішуче усунути з практики житлового будівництва надмірності, що знижують темпи його розвитку та збільшують вартість будівельних робіт; краще використовувати місцеві матеріали, активно підтримувати ініціативу широких мас робітників і службовців, спрямовану на підвищення темпів житлового будівництва. Немає сумніву в тому, що і житлова проблема у нашій країні на протязі короткого часу буде успішно вирішена.

Повністю відповідає інтересам як радянського народу, так і народів всіх країн зовнішня політика радянської держави. Наш народ послідовно бореться за мир, за послаблення міжнародної напруженості, за роззброєння і заборону зброї масового винищення людей, за колективну безпеку в Європі і в Азії, за суверенітет і незалежність всіх націй.

Таким чином, життя, весь досвід розвитку людства в сучасну епоху переконливо свідчать, що радянська соціалістична демократія є вищою формою демократії. Вона забезпечує трудящим такий широкий простір для розвитку ініціативи, здібностей, талантів, якого немає і не може бути в жодній з капіталістичних країн. Послідовне здійснення ленінських принципів державного управління, дальший розвиток радянської соціалістичної демократії — запорука нових успіхів комуністичного будівництва в нашій країні.

Наш кандидат в депутати **Збори студентів, викладачів, працівників університету** **висунули кандидатом в Обласну Раду депутатів трудящих** **ректора університету І. М. Буланкіна**

25-го січня відбулися загальні збори професорів, викладачів та службовців університету, присвячені виставленню кандидата в депутати Харківської Обласної Ради депутатів трудящих по центральному виборчому округу № 15.

Збори відкрив проректор по учбовій частині доцент В. І. Махінко. Він надає слово тов. М. П. Воловику.

— Я пропоную, — сказав у своєму виступі тов. Воловик, — виставити кандидатом в депутати Харківської Обласної Ради депутатів трудящих по центральному виборчому округу № 15 ректора університету, заслуженого діяча науки УРСР, академіка Івана Миколайовича Буланкіна. Всі ми дуже добре знаємо його. Це видатний вчений і активний громадський діяч, і немає сумніву, що кандидатура Івана Миколайовича Буланкіна

буде одностайно підтримана виборцями.

На трибуну піднімаються тт. Є. І. Семенов, Ю. М. Прокудін. Вони одностайно підтримують пропозицію тов. Воловика, характеризують І. М. Буланкіна не тільки як вченого і активного громадського діяча, але і як чуйну людину, що користується пошаною і авторитетом у нашому колективі.

Збори одностайно ухвалили виставити кандидатом в депутати Харківської Обласної Ради депутатів трудящих від професорів, викладачів і службовців Харківського державного університету тов. І. М. Буланкіна і просити його про згоду балотуватися по центральному виборчому округу № 15 по виборах до Харківської Обласної Ради депутатів трудящих.

Д. ШУТЬКО.

«ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Стор. 3. 2 лютого 1957 р.

У березні цього року будуть проходити вибори до місцевих Рад депутатів трудящих. Повсюди розгортається підготовка до виборів, посилюється агітаційно-пропагандистська робота.

Вибори в СРСР проводяться на основі найдемократичнішої в світі Конституції, яка відображає і закріплює основні принципи соціалізму.

Комуністична партія повсякденно приділяла і приділяє велику увагу розвитку соціалістичної демократії, зміцненню радянського державного і суспільного ладу, який виражає волю і корінні інтереси широких мас трудящих. Радянський лад, який забезпечує нашому народові широку участь в управлінні країною, створив всі умови для виявлення творчої активності мас в комуністичному будівництві.

У зв'язку з заходами, яких вживає Комуністична партія для подолання культу особи і його наслідків, для дальшої демократизації життя народів СРСР, ідеологи імперіалістичної буржуазії, особливо реакційні кола США, розгорнули наклепницьку кампанію, намагаючись кинути тінь на великі ідеї марксизму-ленінізму, «довести», що таке явище як культ особи властиве радянському суспільству через нібито недемократичність радянського державного і суспільного ладу. Старанно замовчуючи той факт, що критика культу особи виходить не від кого іншого, як від самої нашої партії, вони з серйозним виглядом стверджують, що культ особи Сталіна був породжений не певними історичними умовами, а радянським ладом.

В постанові Центрального Комітету КПРС «Про подолання культу особи і його наслідків» дано ясну і чітку марксистську відповідь на всі і всякі видумки такого роду. В цьому важливому політичному і теоретичному документі говориться, що «не зважаючи на все зло, якого завдав культ особи Сталіна партії і народові, він не міг змінити і не змінив природи нашого суспільного ладу. Ніякий культ особи не міг змінити природу соціалістичної держави, що має в своїй основі суспільну власність на засоби виробництва, союз робітничого класу з селянством і дружбу народів».

Як би не старалися ідеологи буржуазії прикрасити капіталізм і звести наклепи на соціалізм, до яких би вивертів вони не вдавалися, щоб перекувати справжній зміст і велике історичне значення розгорнутої партією боротьби проти культу особи і його наслідків, їх зусилля були й залишаються марними. Як не можна не бачити різниці між світлом і темрявою, так не можна не бачити корінної, принципової різниці між демократією буржуазною і демократією радянською, соціалістичною.

Про яку демократію може йти мова, наприклад, у Сполучених Штатах Америки, де засоби виробництва і лівова частина багатства, створених і створюваних трудящими, належать міліардерам і міліонерам, де існує жорстока експлуатація трудящих? У цій країні при владі стоять монополісти. Займаючи керівні пости в уряді, вони здійснюють свою диктатуру, проводять свою внутрішню і зовнішню політику, тримають у своїх руках і примушують служити своїм класовим інтересам армію, поліцію, суд, пресу та інші органи й засоби політичного, економічного і духовного тиску на маси. Демократія в таких умовах, як би не розписували її прислужники буржуазії, не може не бути, як писав В. І. Ленін, «вузькою, урізаною, фальшивою, лицемірною, раєм для багатих, пасткою і обманом для експлуатованих, для бідних».

В капіталістичних країнах формально проголошене загальне виборче право зводиться на ніщо при допомозі цілого ряду цензів (обмежень). Ці обмеження носять яскраво виражений класовий характер і мають за мету усунути від виборів значні кола трудящих. Так, американські расисти, не ризикуючи позбавляти негрів виборчих прав прямо по конституції, усувають їх від виборів при допомозі різного роду умов, які передбачені у виборчих

законах Штатів. Велика кількість обмежень веде до того, що в списки виборців вноситься лише близько 10% дорослих негрів, а безпосередньо в голосуванні через терор, що панує в країні, приймає участь не більше 1%.

Негрівські погроми і расова сегрегація, переслідування страйкарів, контроль над думками і перевірка «лояльності», інсценізовані судові процеси над комуністами та прогресивними профспілковими діячами — такий вигляд сучасної буржуазної демократії у головній країні капіталу — США.

Велике поширення в капіталістичних країнах, зокрема в США, має ценз осідлості, тобто вимога більш чи менш тривалого мешкання громадянина на одному місці. Цей ценз спрямований проти трудящих класів, особливо проти сезонних робітників та безробітних, які примушені часто змінювати своє місце проживання, шукаючи заробітку. Проти трудящих мас в капіталістичних країнах використовується майновий, військовий цензи та інші обмеження демократії.

Щодо соціалістичної демократії, яка є одним з головних завдань Комуністичної партії, робітничого класу, всіх трудящих нашої країни, то вона була й залишається найширшою, справді народною демократією, демократією нового, вищого типу. Її корінна відмінність від демократії буржуазної полягає в тому, що ґрунтується і розвивається вона на базі радянського державного ладу, економічного основи якого є суспільна власність на знаряддя і засоби виробництва, а політичною основою — влада Рад, влада робітників і селян.

Радянський суспільний і державний лад є справді народним демократичним ладом, бо він створений самим народом у процесі революційної боротьби. Він вільний від експлуатації людини людиною, від паразитичних експлуаторських класів і груп, вільний від тих величезних суперечностей, бід і зла, які несе трудящій людині шодня і щогодини капіталізм у вигляді злиднів, безробіття, соціального, національного і духовного гніту, загрози нових імперіалістичних воєн.

На відміну від буржуазної демократії радянська демократія не тільки проголошує, а й матеріально забезпечує всім без виключення членам суспільства право на працю, освіту і відпочинок, на участь в державних справах, свободу слова, друку, свободи совісті, а також реальну можливість вільного розвитку особистих здібностей та всі інші демократичні права і свободи. Марксистсько-ленінці завжди вважали і вважають, що суть демократії не в формальних ознаках, а в тому, чи слугають, чи відображає на ділі політична влада волю і корінні інтереси більшості народу, інтереси

Б. РЕШЕТНЯК,
викладач кафедри історії КПРС.

трудящих. Радянська соціалістична демократія тому і є вищою, найбільш повною і розгорнутою формою демократії, що вона слугає мільйонним масам робітників, селян, інтелігенції — всіх трудящих.

Виходячи з марксистсько-ленінського положення про вирішальну роль народних мас в історії, Комуністична партія беззастановно дбає про те, щоб якнайширше залучити рядових радянських людей до справи управління державою, розвивати творчу ініціативу і активність трудящих на всіх ділянках комуністичного будівництва. Тільки в умовах соціалістичного ладу могли виникнути і широко поширитися такі, наприклад, чудові форми участі народу в розв'язанні важливих державних питань, як всенародне обговорення проєктів законів, що їх приймає верховний орган Радянської держави, як наради представників робітничого класу, колгоспного селянства та інтелігенції, які скликаються Центральним Комітетом партії і Радянським Урядом в центрі і на місцях, широка участь колективів фабрик і заводів у розробці і обговоренні проєктів шостого п'ятирічного плану своїх підприємств.

Одним з найяскравіших свідчень великої життєвої сили соціалістичної демократії є діяльність Рад депутатів трудящих. Радні, вказував В. І. Ленін, це «влада, відкрита для всіх, що робить все на очах у маси, доступна масі, що виходить безпосередньо від маси, прямий і безпосередній орган народної маси і її волі». За час свого існування Ради депутатів трудящих виростили, загартувалися і зміцнили як органи справжнього народовладдя, які становлять непокінчену політичну основу радянського державного ладу.

Радянський лад приєднав до політичного життя, до участі в управлінні державою мільйони тих, хто в буржуазних країнах фактично усувається від політики. Достатньо, наприклад, сказати, що у нас громадяни всіх національностей приймають повсякденну участь у роботі Рад, працюють в численних комісіях при них. Інтереси нашого героїчного робітничого класу, колгоспного селянства, трудової інтелігенції представляють 1 536 310 депутатів місцевих Рад, 7215 депутатів Верховних Рад союзних і автономних республік, 1347 депутатів Верховної Ради СРСР.

Про те, наскільки широко залучаються трудящі до управління нашою країною, говорить і той факт, що при місцевих Радах депутатів трудящих працює двісті сорок п'ять тисяч постійних комісій — бюджетних, житлово-комунальних, комісій охорони здоров'я, сільськогосподарських і ін. В ці

комісії обрано більше мільйона депутатів. В діяльності їх, крім того, приймають участь більше 1300 тисяч чоловік активу з числа трудящих міст і сіл.

Справжній демократизм радянського суспільного і державного ладу виражається і в тому, що органи державної влади і державного управління СРСР складаються з робітників, селян, представників трудової інтелігенції. Так, якщо серед 531 члена конгресу США 83-го скликання було 138 капіталістів-підприємців, 279 адвокатів — ставлеників монополії і 18 землевласників, то в складі депутатів Верховної Ради СРСР теперішнього скликання — 318 робітників, 220 селян, а також представники радянської трудової інтелігенції.

Свідченням дальшого розвитку радянської демократії на сучасному етапі є запровадження партією і урядом заходів по поширенню прав і компетенцій союзних республік, по суворому додержанню законності, перебудові системи планування з метою розв'язування місцевої ініціативи, активізації діяльності місцевих Рад, розвитку більшовицької критики і самокритики, які сприяють успішному просуванню радянського суспільства до комунізму.

Вся внутрішня і зовнішня політика Радянської держави говорить про те, що наш лад є справді демократичним, справді народним ладом, бо вищою метою і повсякденним піклуванням Комуністичної партії і Радянського уряду є всемірне підвищення життєвого рівня населення, забезпечення мирного існування нашому народові.

Радянські люди добре знають: все, що робиться в нашій країні, — для народу, бо у Комуністичної партії і Радянської держави не було і немає іншої мети, інших інтересів, крім мети будівництва комунізму, крім інтересів задоволення все зростаючих матеріальних і духовних потреб трудящих. Саме на розв'язання цих завдань спрямована політика нашої партії, саме з цього виходив ХХ з'їзд КПРС, приймаючи величезну програму дальшого розквіту нашої країни.

Могутній всенародний рух за успішне виконання завдань шостої п'ятирічки приніс уже в минулому році прекрасні результати. Соціалістична промисловість перевищила план першого року п'ятирічки і дала на 11% більше продукції, ніж в попередньому 1955 році. На крутому піднесенні знаходиться соціалістичне сільське господарство, що в минулому році досягло значних успіхів.

Наша країна збирала у минулому році небувалі за розмірами валовий урожай зерна. В державні сховища було засипано більше 3 мільярдів 300 мільйонів пудів хліба. Поряд з зміцненням зернового господарства у минулому ро-

ці значно виросло виробництво м'яса, м'яса, бавовни, цукрових буряків, картоплі, овочів. Ці успіхи стали можливими завдяки допомозі колгоспам і радгоспам технікою і кадрами спеціалістів, завдяки підвищенню матеріальної зацікавленості колгоспників в результатах свого труда та зміненої системи планування, що розв'язало творчу ініціативу трудящих сільського господарства, дякуючи всенародній підтримці політики нашої партії, спрямованої на освоєння цілих нових і перелогівих земель. Ці успіхи явилися результатом героїчної праці всього радянського народу, очолюваного ленінською Комуністичною партією.

З особливою силою справді народний соціалістичний характер радянського суспільства розкривається в безупинному пікуванні Комуністичної партії і Радянського уряду про зростання добробуту трудящих. За невеликий відривок часу, що минув після ХХ-го з'їзду, Центральний Комітет партії і Рада Міністрів СРСР здійснили ряд важливих заходів, спрямованих на поліпшення умов праці і побуту нашого народу. На дві години скорочена тривалість робочого дня в суботні і передсвяткові дні, здійснений перехід на скорочений робочий день у вугледобувній промисловості, значно поліпшені умови праці жінок. Прийнято також новий закон про пенсії, що передбачає значне збільшення розмірів пенсії нижчих розрядів. Скасована плата за навчання в старших класах середніх шкіл та у вищих учбових закладах. З 1-го січня 1957 р. підвищена заробітна плата низькооплачуваним робітникам і службовцям. Лише ці міроприємства дадуть нашому народу прибутки, що обчислюються сумою в 35,5 мільярдів крб. на рік.

Пленум ЦК КПРС в грудні 1956 року прийняв рішення знайти можливість для виділення додаткових коштів на житлове будівництво; визнав необхідним рішуче усунути з практики житлового будівництва надмірності, що знижують темпи його розвитку та збільшують вартість будівельних робіт; краще використовувати місцеві матеріали, активно підтримувати ініціативу широких мас робітників і службовців, спрямовану на підвищення темпів житлового будівництва. Немає сумніву в тому, що і житлова проблема у нашій країні на протязі короткого часу буде успішно вирішена.

Повністю відповідає інтересам як радянського народу, так і народів всіх країн зовнішня політика радянської держави. Наш народ послідовно бореться за мир, за послаблення міжнародної напруженості, за роззброєння і заборону зброї масового винищення людей, за колективну безпеку в Європі і в Азії, за суверенітет і незалежність всіх націй.

Таким чином, життя, весь досвід розвитку людства в сучасну епоху переконливо свідчать, що радянська соціалістична демократія є вищою формою демократії. Вона забезпечує трудящим такий широкий простір для розвитку ініціативи, здібностей, талантів, якого немає і не може бути в жодній з капіталістичних країн. Послідовне здійснення ленінських принципів державного управління, дальший розвиток радянської соціалістичної демократії — запорука нових успіхів комуністичного будівництва в нашій країні.

Наш кандидат в депутати

Збори студентів, викладачів, працівників університету
висунули кандидатом в Обласну Раду депутатів трудящих
ректора університету І. М. Буланкіна

25-го січня відбулися загальні збори професорів, викладачів та службовців університету, присвячені виставленню кандидата в депутати Харківської Обласної Ради депутатів трудящих по центральному виборчому округу № 15.

Збори відкрив проректор по учбовій частині доцент В. І. Махінко. Він надає слово тов. М. П. Воловику.

— Я пропоную, — сказав у своєму виступі тов. Воловик, — виставити кандидатом в депутати Харківської Обласної Ради депутатів трудящих по центральному виборчому округу № 15 ректора університету, заслуженого діяча науки УРСР, академіка Івана Миколайовича Буланкіна. Всі ми дуже добре знаємо його. Це видатний вчений і активний громадський діяч, і немає сумніву, що кандидатура Івана Миколайовича Буланкіна

буде одностайно підтримана виборцями.

На трибуну піднімаються тт. Є. І. Семененко, Ю. М. Прокудін. Вони одностайно підтримують пропозицію тов. Воловика, характеризують І. М. Буланкіна не тільки як вченого і активного громадського діяча, але і як чуйну людину, що користується пошаною і авторитетом у нашому колективі.

Збори одностайно ухвалили виставити кандидатом в депутати Харківської Обласної Ради депутатів трудящих від професорів, викладачів і службовців Харківського державного університету тов. І. М. Буланкіна і просити його про згоду балотуватися по центральному виборчому округу № 15 по виборах до Харківської Обласної Ради депутатів трудящих.

ЦИМИ днями на історичному факультеті університету відбулася наукова конференція, яка підсумувала роботу колективу істориків за 1956 рік. Крім загальної доповіді декана факультету доцента А. Г. Слюсарського і звітів завідуючих кафедрами, конференція заслухала доповідь доктора історичних наук професора К. Е. Гриневича «Досягнення радянських учених за 40 років в галузі досліджень античних міст Північного Причорномор'я», доцента Г. А. Сапожникової «Бременська Рада робітничих депутатів» і доцента В. І. Астахова «Звільнення Великою Жовтневою соціалістичною революцією пригноблених народів Росії».

З чим же прийшли історики університету до ювілейного, 1957 року? Чим вони відзначатимуть 40-річчя Великого Жовтня?

В цілому колектив історичного факультету виконав значну роботу. Минулого року він опублікував дві монографії, два навчальні посібники, тринадцять наукових статей, одну журнальну рецензію, тези двох наукових праць і ряд статей в газетах. Серед наукової продукції наших істориків — фундаментальне дослідження доктора історичних наук професора А. П. Ковалівського «Книга Ахмеда Ібн-Фадлана про його мандрів-

ку на Волгу в 921—922 роках», монографія доцента А. Г. Слюсарського «В. Н. Карзін. Його наукова і громадська діяльність». Два навчальні посібники: покійного доцента В. О. Гольденберга «Історія стародавнього світу» і доцента Б. А. Шрамка — методичні вказівки до курсових робіт для студентів-заочників історичного факультету. Брошура кандидата історичних наук В. М. Довгопола «Україна в шостій п'ятирічці» випущена Харківським обласним видавництвом.

Колектив істориків поповнився кращими викладачами Харківського і Сумського педагогічних інститутів. На кафедрах факультету зараз працює два доктори наук, 16 кандидатів наук—доцентів і шість кандидатів наук. Такий колектив може ставити і успішно розв'язувати корінні проблеми історичної науки на Україні.

Справді, кафедри історичного факультету планували в 1956 році 22 теми, які об'єднуються у сім проблем. Фактично виконано 20 наукових планових тем. Робота

доцента Р. С. Альпера лишилася незавершеною через тривалу хворобу викладача, а робота старшого викладача А. І. Митряєва зроблена лише наполовину. До речі, ще не було такого випадку, щоб наукова робота А. І. Митряєва, яку планує кафедра на рік, була повністю завершена. Так уже повелося на факультеті, що старший викладач А. І. Митряєв ось уже кілька років підраяд рапортує не роботою, а процентами: 50, інколи 40, а коли навіть 80%. Але вони — оті проценти — мають дивну вдачу: ніколи не досягають до 100. Коли їх скласти до купи, то за три роки вийде цілих 170%, але то простісінька омана: бо жодна робота не завершена, не доведена до кінця, не була обговорена кафедрою нової історії чи схвалена до друку. Проценти лише показують мертвими показниками і свідчать хіба про наукову неспроможність виконавця, про його безплідність. Це тим більше прикро, що А. І. Митряєв курси лекцій читає уміло, може захопити аудиторію, проаналізувати і подати навчальний матеріал на високому рівні, як того і вимагає університетська програма.

Ми зупиняємося спеціально на цьому питанні, бо, як здається, цей факт набуває значно ширшого значення. Річ у тому, що новий порядок штатно-окладної системи формально дає право кафедрі і ректорату звільнити деяких викладачів від науково-дослідної роботи, давши більше навчальних і науково-методичних доручень. Але нам здається, що це лише формально так. В умовах університету викладач не може не вести наукової роботи, інакше він не буде університетським викладачем, рано чи пізно його обженуть молоді колеги. Тому наукова робота для кожного викладача — обов'язкова, вона невід'ємна від всього комплексу, який виконує той чи інший викладач кафедри.

Публікація наукових праць для викладача — радість його звершення, підсумок його зусиль на якомусь етапі, свято його самого і колег по кафедрі. Нам здається, що видання, наприклад, монографії професора А. П. Ковалівського — справжнє свято для всього колективу кафедри, бо така праця робить честь факультету і всьому університету. Ось чому ми

говоримо, що А. І. Митряєв не до кінця продумав місце і значення наукової роботи в своїй діяльності, як викладача, вихователя і наставника молодого покоління. Не можна з чистою совістю, скажімо, керувати науковим творчим гуртком студентів, готувати роботи для огляду чи друку, якщо ти сам ніколи не надрукував жодного слова!

Увесь колектив кафедри історії народів СРСР працював над однією проблемою: перемога Великої Жовтневої соціалістичної революції на Україні. Це — для ювілейного збірника, присвяченого 40-річчю Великого Жовтня. 1956 рік — у житті кафедри історичного факультету особливий. Можливо, ще й тому, що саме в цей рік у Чехословацькому археологічному журналі «Археологічне розгляди» надруковані в скороченому вигляді статті доцента Б. А. Шрамка про розкопки поблизу села Островецькі, Харківської області. Це — лише початок обміну науковими досягненнями.

Проф. К. Е. Гриневич і доцент Б. А. Шрамко брали участь у союзних і республіканських конференціях, де виступили з рядом доповідей: «Нові дані про оборонні споруди в Ольвії», «Геродот і Ольвія» (К. Е. Гриневич) і «Розкопки городища скіфського часу поблизу села Караван», «До питання про землеробський культ у лісостепових племенах Східної Європи» (Б. А. Шрамко).

На жаль, на історичному факультеті досі не організовано широкого обговорення друкованої продукції співробітників кафедр, в тому числі не обговорена і така колективна праця як історія Харківського університету за 150 років.

Наукова робота окремих членів кафедр рецензується і обговорюється часом формально — «не для душі, а для протоколу».

Рада факультету ще не об'єднує і не спрямовує наукову діяльність окремих кафедр. Звідси — багатопроBLEMність у науковій роботі істориків.

Не було і диспутів на теми розвитку вітчизняної історичної науки. А все це аж ніяк не сприяє піднесенню наукової роботи на факультеті.

Треба сподіватися, що керівництво факультету зважить на недоліки в роботі минулого року і зробить належні висновки на майбутнє.

Т. РУЧКО.

СТУДЕНТКИ 3-го курсу біологічного факультету С. Газман, Ю. Винецька та А. Арістова на практичних заняттях з біохімії. Фото О. КУЗІНА.

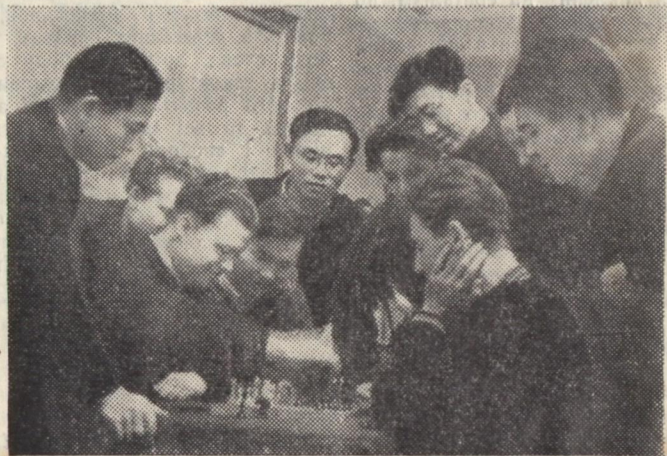
Більше піклування про потреби лекторія

Університетський лекторій по праву користується великою популярністю у нашому місті. Добре підготовлені, цікаво прочитані лекції прослухала велика кількість відвідувачів.

І тим прикріше, що читати і слухати лекції доводиться в надзвичайно незручній обстановці. У Ленінській аудиторії, де працює лекторій, завжди холодно, немає роздавальні і, як правило, дуже брудно.

Частенько ті, що зібралися на лекцію, простоюють хвилини по десять і починають розходитися, бо двері аудиторії... закриті на замок. Повторюватися це ні в якому разі не повинно. Господарській частині треба більше приділяти уваги потребам університетського лекторія.

Л. ДОРОШЕНКО.

У ГУРТОЖИТКУ фізико-математичного факультету був проведений шаховий турнір, який привертнув увагу багатьох студентів. Мешканці гуртожитку з великим інтересом сліdkували за ходом гри.

«Хто вийде переможцем?» — це питання хвилювало всіх. Переможцем став першокурсник Ю. Медведєв.

На фото: Ю. Медведєв і В. Гриценко за шаховою дошкою.

Фото О. КУЗІНА.

ПОПРАВКА

У підтекстовці до карикатури, вміщеної у № 1 нашої газети за цей рік, прізвище студентки Цукерман було назване помилково.

Редактор
В. БУДНІКОВ

В. ПОДГАЄЦЬКИЙ,
член комітету комсомолу.

НА ІСТОРИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ Рік наукової роботи

НЕЩОДАВНО на філологічному факультеті розпочав роботу студентський радіовузол. По радіо передаються факультетські новини, оголошення і ін.

— Увага! Увага! Говорить студентський радіовузол! — починає чергову передачу диктор студентка 4-го курсу Валя Карлова.

Недавно весь радянський народ зустрічав дорогих гостей з Праги, які прибули в Москву з державним візитом, — товаришів Антоніна Запотоцького, Вільяма Широкого, Антоніна Навотного та інших відомих діячів Чехословаччини. Зустріч чехословацьких гостей була виявом гарячої дружби радянських людей до всього талановитого і трудолюбивого чехословацького народу, що йде по шляху будівництва соціалізму.

«Ми приїхали в СРСР, — сказав у Москві тов. Антонін Запотоцький, — для того, щоб ще більше поглибити й поширити братні зв'язки, що поєднують народи обох країн».

Так. Дружні зв'язки між радянським і чехословацьким народами з кожним днем міцніють. Все більше і з кожним роком розвиваються ці зв'язки і в галузі культури, літератури, науки.

Нещодавно на адресу біологічного факультету нашого університету надійшов лист з Праги. Написали його члени студентського наукового товариства біологічного факультету Карлова університету. «Шановні друзі, — пишуть студенти з Праги. — Прийміть перш за все багато сердечних, дружніх привітань від студентів та аспірантів біологічного факультету Карлова університету в Празі!»

Далі чехословацькі товариші розповідають, що недавно у них створене студентське наукове товариство і що намічається зробити в ньому у найближчий час. На факультеті готується перша студентська наукова конференція. Студенти Карлова університету пропонують встановити для початку заочний обмін студентськими роботами з тим, щоб далі цей обмін поширювався.

«Перш за все ми пропонуємо встановити регулярний зв'язок

Прояв братніх зв'язків

між нашим СНТ і молодими товаришами, які у вас працюють. Думаємо, що цей зв'язок може принести певну користь обома сторонам. Якщо ви згодні з нашою пропозицією, ми будемо дуже раді. Бажаємо, щоб ви повідомили, з якими гуртками хотіли б переписуватися окремі товариші і чи мають вони якісь конкретні пропозиції відносно нашого співробітництва... Звичайно, під зв'язком ми розуміємо і обмін літературою, і досвідом роботи, і взаємну консультацію і т. п.»

Напишіть, дорогі товариші, як

ви ставитеся до наших пропозицій. Ми хочемо всемірно розвивати наше з вами співробітництво. З щирими вітаннями факультетський комітет біофаку Карлова університету».

Лист з Праги викликав великий інтерес серед нашого студентства. Його гаряче обговорювали, написали колективну відповідь, в якій початкуючі науковці біофаку дають згоду на постійний обмін і досвідом наукової роботи і студентськими науковими доповідями.

Н. СЕРГІЙЧУК.

В роботі університетського товариства «Червоний хрест» є недоліки

ста» і факультетських організацій.

Тільки 1500 карбованців членських внесків здав університет за минулий рік. Це складає лише 50% всієї суми внесків. В університеті є і хороші результати по збору членських внесків. Так, на хімічному факультеті активістка товариства тов. Конанько збрала внески у всіх викладачів, технічного персоналу і більшості студентів.

Багато недоліків є і в роботі університетського комітету «Червоного хреста». Навіть наявні засоби пропаганди діяльності товариства не використовуються. Адже є у тов. Барсукової хороші плакати, цікаві і барвисті, але вони

НЕЗАБОРОМ, в перших числах березня, відбудеться звітно-виборча конференція університетського товариства «Червоний хрест». На більшості факультетів вже пройшли звітні збори (особливо активно пройшли вони на історичному факультеті). Вони показали успіхи і недоліки в роботі товариства.

З якими ж результатами до своєї звітної конференції підходить наша організація?

В університеті нараховується 2150 членів товариства «Червоний хрест». Велика кількість їх була охоплена у минулому році тим чи іншим видом роботи. Так, близько тисячі студентів і викладачів прослухали курси для груп ОРВП, 850 чоловік здали норми на значок ГСО. Цікаві заняття з членами товариства проводили запрошені спеціально для цього лікарі.

Однак, слід відзначити і ряд недоліків у роботі університетського комітету «Червоного хре-